

Motion till riksdagen 2007/08:N349

av Per Bolund (mp)

Åtgärder för ökad vindkraftsproduktion i Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillståndsprocessen för vindkraft bör förenklas genom generella föreskrifter eller allmänna råd i stället för lokaliseringsprövning för varje enskilt vindkraftsprojekt.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att områden av riksintresse för vindbruk bör få ökat genomslag.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillståndsprocessen för vindkraft kan förenklas genom att en enda instans införs för ansökningar om vindkraftsprojekt.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en översyn av elcertifikatssystemet behöver göras där man utökar kvotplikten och gör en särskild satsning på ökad vindkraftsproduktion.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Svenska kraftnät bör ges i uppdrag att genomföra de förstärkningar av elnätet som krävs för att en kraftig utbyggnad av vindkraftsproduktionen i hela landet ska vara möjlig.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Svenska kraftnät bör ges i uppdrag att ändra sin praxis så att ett överabonnemang tillåts på radiella ledningar för att underlätta ökad anslutning av vindkraft.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Svenska kraftnät bör ges i uppdrag att ta fram en plan för hur miljövänlig reglerförmåga kan byggas upp för att möta de behov som uppstår vid en kraftigt ökad vindkraftsproduktion.

¹ Yrkandena 1–3 hänvisade till CU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Miljöpartiet de gröna vill se en kraftig ökning av produktionen av vindkraft i Sverige. Vindkraften är den mest miljövänliga källa för elenergi som finns tillgänglig idag. I Energimyndighetens rapport Energi som miljömål konstateras att "vindkraft har lägst miljöpåverkan, följt av solceller och vattenkraft". Energimyndigheten konstaterar också att "bland de förnybara elproduktions-teknikerna bör framför allt vindkraft och solenergi ägnas ytterligare intresse".

Jämfört med Danmark, och framför allt Tyskland, är Sverige underutvecklat när det gäller vindkraft. I Tyskland finns idag 18 500 MW vindkraft installerad, vilket ska jämföras med Sveriges knappt 500 MW. Tysklands vindkraftsutveckling blir än mer imponerande av att Sverige och Tyskland har ungefär lika stor landyta, medan Sverige har betydligt längre kuststräcka och betydligt lägre befolkningstäthet. Trots att dessa förhållanden borde göra det enklare och mer förmånligt för Sverige att bygga ut vindkraften ligger vi alltså idag långt efter Tyskland i utveckling.

Det är därför dags att ta krafttag för att öka insatserna för att snabbt öka produktionen av vindkraft i Sverige. Miljöpartiet anser att målet bör vara att det minst ska produceras 30 TWh vindkraft per år i Sverige år 2020. Om denna vindkraftsutbyggnad kombineras med en kraftfull energieffektivisering och utbyggnad av solvärme och biobaserad kraftvärme finns möjligheter att utveckla såväl kärnkraft som fossila bränslen för el- och värmeproduktion.

En första viktig åtgärd för att underlätta för vindkraften är att förenkla och påskynda tillståndprocessen. Hela processen från ansökan till tillstånd att bygga vindkraft kan i värsta fall ta upp till tio år i Sverige, mot 2–3 år i Tyskland och Danmark. Med sådana skillnader i projekteringstid kommer de transnationella energibolagen prioritera andra länder för vindkraftsutbyggnad före Sverige. För att förbättra tillståndprocessen föreslår vi en utredning för att se hur man kan använda generella föreskrifter eller allmänna råd istället för lokaliseringsprövning i varje enskilt fall för vindkraftsutbyggnad. Naturvårdsverket ger redan idag ut egna föreskrifter (NFS) inom verkets ansvarsområden som ett komplement till lagstiftningen. Ibland kan man även införa generella föreskrifter för en viss del av landet. Både generella föreskrifter och allmänna råd bör kunna tillgodose krav på miljö kvalitet och skulle kunna användas för att underlätta för vindkraftsutbyggnaden, till exempel som hjälpmedel för tillståndsprövning och lokaliseringsbedömning eller för att bedöma buller eller skuggbildning.

Det bör också utredas hur områden av riksintresse för vindbruk kan få ökat genomslag. Detta kan till exempel åstadkommas genom att 3 kap. 10 § miljöbalken kompletteras med att anläggningar för energiproduktion från vindkraft ges företräde framför andra riksintressen. Det är också möjligt för regeringen att gå in och avgöra när prioritering mellan riksintressen behöver göras. Regeringen kan också markera att 5–8 §§ miljöbalken, om att företräde ska ges åt det ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med mark, vatten och fysisk miljö, ska tolkas som att förnybar elproduktion uppfyller dessa kriterier och därmed ges företräde.

Fel! Okänt namn på

Ytterligare ett sätt att skynda på tillståndsprocessen är att följa EU-kommissionens riktlinjer att en enda instans ska hantera ansökningar om tillstånd, och även bistå de ansökande. Idag fungerar det bara på detta sätt för anläggningar upp till 25 MW där kommunen är enda instans, och för riktigt stora vindkraftsparker i havet, där regeringen är instans. Vi anser att det bör snabbutredas hur även övriga vindkraftsprojekt kan få en enda instans att vända sig till.

Elcertifikatssystemet behöver ses över och kvotplikten utökas med anledning av de utökade målen för förnybar elproduktion som antagits av EU.

Svenska kraftnät har i rapporten "Storskalig utbyggnad av vindkraft – några förutsättningar och konsekvenser" kommit med viktiga förslag för hur det svenska elsystemet kan anpassas för att möjliggöra en kraftig vindkraftsutbyggnad i Sverige. Vi anser med anledning av rapporten att regeringen snarast bör ge Svenska kraftnät i uppdrag och resurser för att genomföra de förstärkningar av elnätet som krävs för att en kraftig utbyggnad av vindkraftsproduktionen i hela landet ska vara möjlig. Regeringen bör även ge Svenska kraftnät i uppdrag att ändra sin praxis för att underlätta ökad anslutning av vindkraft till nätet. Svenska kraftnät har idag som praxis att inte godkänna anslutning av elproduktion på radiella ledningar om elproduktionens effekt överstiger överföringskapaciteten på ledningen. Denna praxis bör snarast ändras så att ett visst överabonnemang tillåts på radiella ledningar där det är hårt tryck på anslutning av vindkraft. Detta möjliggör snabbast möjliga inkoppling av ny vindkraft utan att nätet behöver förstärkas.

Sverige har redan en unikt god möjlighet att öka vindkraftsandelen dels genom att vi har ett stort och avlångt land så att det ofta blåser någonstans, och dels genom att vindkraften kan balanseras mot den befintliga vattenkraften. En kraftigt ökad vindkraftsandel i den svenska elmixen kan ändå göra att det senare behövs ökad reglerkraft för de tider vindkraften inte kan leverera tillräckligt. Denna reglerkraft bör inte utgöras av fossila bränslen som bidrar till klimatförändringarna. Svenska kraftnät bör därför även ges i uppdrag att ta fram en plan för hur miljövänlig reglerförmåga kan byggas upp för att möta de behov som uppstår vid en kraftigt ökad vindkraftsproduktion.

Delar av dessa utredningar kan möjligen utföras inom ramen för den tillsatta Nätanslutningsutredningen Utredning om anslutning av förnybar el till nätet (N 2007:02).

Stockholm den 4 oktober 2007

Per Bolund (mp)